

Diversiteit van families op school

Diversiteit van families komt zowel op school als in de maatschappij voor. Een school moet op een actieve manier respect hebben voor de verschillende manieren van gezinsvorming. Dit betekent dat het voor alle kinderen makkelijker moet worden om hun eigen gezinsmodel terug te zien en bevestigd te krijgen in de schoolomgeving. Door deze stappen te zetten, wordt de opbouw van hun identiteit en verhaal vergemakkelijkt. Geadopteerde en pleegkinderen hebben een familiegeschiedenis en ruimte voor zowel de biologische als adoptie- of pleegfamilie is nodig. Soms is dit een fysieke en tastbare plek, maar vaak ook een mentale plek die niet minder belangrijk is. Het respecteren van de diversiteit en privacy van een kind en het representeren van deze verschillen in alle klasactiviteiten is fundamenteel voor hun ontwikkeling.

In onze maatschappij wordt het traditionele gezin vaak beschouwd als een vrouw en een man die samen een kind krijgen. De moeder brengt het kind ter wereld en beide ouders voeden het op. Maar dit is slechts één vorm van een gezin. De realiteit is veel diverser:

- **Alleenstaande oudergezinnen**, waarbij kinderen bij één ouder, de vader of de moeder, wonen. Dit kan zijn:
 - Individuen die ervoor kiezen om ouder te worden, of hun kind nu biologisch is of geadopteerd.
 - Families die een verlies hebben geleden.
 - Gescheiden ouders die met hun kinderen leven, soms zonder contact met de andere ouder.
- **Samengestelde gezinnen** gevormd door twee relaties waarin kinderen uit verschillende partners of vorige relaties samenleven.
- **Pleegkinderen** die opgroeien in een pleeggezin en (mogelijk) nog contact hebben met hun biologische familie.
- Kinderen die min of meer permanent worden opgenomen door hun **familie** buiten hun gezin.
- **Gezinnen met twee moeders of twee vaders** en hun kinderen (biologisch, geadopteerd, of beide), ook wel regenboog gezinnen genoemd.
- **Adoptiegezinnen** met geadopteerde kinderen, en adoptie families die ook biologische kinderen hebben.
- Gezinnen kunnen ook **multiraciaal**, multicultureel of meertalig zijn.

Het gezin heeft als functie het opvoeden en onderwijzen van kinderen, ongeacht de samenstelling. Het is belangrijk dat het kind in een omgeving van genegenheid kan opgroeien, zodat het hechte relaties kan opbouwen, wat een basis vormt voor veiligheid en zelfvertrouwen.

Het opgroeien in een gezin waar alle leden elkaar steunen en helpen is daarbij essentieel.

Op school moet er rekening gehouden worden met deze diversiteit aan gezinsvormen, omdat sommige kinderen anders emotioneel in de knoop kunnen raken doordat ze geen referentiepunten hebben.

Aanbevelingen voor leerkrachten

Op school moeten alle soorten gezinnen betrokken worden zodat alle kinderen zich vertegenwoordigd voelen, en zodat ze leren over het respecteren van diversiteit. Een aantal aanbevelingen zijn:

● De juiste woorden gebruiken

Op school moeten we woorden gebruiken die alle leerlingen betrekken ongeacht hun gezinssamenstelling. Er moet zoveel mogelijk positieve taal gebruikt worden:

- Gebruik de termen 'geboorte ouders' of 'biologische ouders' in plaats van de 'echte' of 'eigen' ouders. Adoptie- en pleegouders zijn net zo echt als biologische ouders.
- Gebruik geboorte- of biologische kinderen in plaats van 'echte' kinderen. Er is namelijk niet zoiets als een 'nep' kind.
- Gebruik 'opgegeven ter adoptie' in plaats van achterlaten, afstaan of afwijzen. Biologische moeders nemen meestal verantwoordelijke en doordachte beslissingen.
- Leg de focus niet op dat een kind geadopteerd is maar op dat het geadopteerd was.

● Het aanpassen van bepaalde activiteiten

Op scholen worden bepaalde activiteiten uitgevoerd die gerelateerd zijn aan persoonlijke geschiedenis. Deze zijn belangrijk vanuit educatief oogpunt. We moeten rekening houden met de verschillende soorten gezinnen en de omstandigheden van kinderen die zijn geadopteerd of in pleegzorg zijn geplaatst. Met het oog op het bieden van voldoende zorg voor alle leerlingen, is het raadzaam om schoolactiviteiten te herzien zoals aangegeven in het stuk "Klassieke huiswerkopdrachten".

● Nieuwe activiteiten

We kunnen nieuwe activiteiten aanbieden die verschillende soorten gezinnen vertegenwoordigen, om zo kinderen te leren dat er verschillende gezinsstructuren bestaan en dit volkomen normaal is. In de eerste en tweede fase van de school, de kleuter- en de eerste en tweede cyclus van het basisonderwijs, kunnen we gebruik maken van verhalen en films die passend zijn voor kinderen. Er is genoeg literatuur beschikbaar en deze verhalen nemen kinderen mee in een fantasierijke wereld, die goed aansluit bij hun begripsniveau. In de tweede en derde cyclus van het basisonderwijs is het aanvullen van literatuur en films met advertenties een goed idee, aangezien leerlingen vaak geïnteresseerd zijn in deze vorm van media. We kunnen zoeken naar advertenties die verschillende gezinsmodellen weerspiegelen, zodat kinderen kennis kunnen maken met verschillende gezinsstructuren en leren dat deze varianten er allemaal toe doen. Voor meer gevorderde leerjaren, zoals in het voortgezet onderwijs, kunnen we gebruik maken van documentaires, series en statistieken. Deze bronnen kunnen de evolutie van gezinnen door de geschiedenis heen behandelen, evenals de verschillende rollen die mannen en vrouwen spelen binnen het gezin en het gezin vanuit een antropologisch perspectief belichten. Zo kunnen kinderen een volledig en breed beeld krijgen van de diversiteit die er bestaat binnen de verschillende gezinsstructuren.

● Schoolboeken herzien

We kunnen de boeken die op school worden gebruikt, zowel in het klaslokaal als in de schoolbibliotheek, onder de loep nemen. Het is belangrijk dat deze boeken respectvol zijn ten opzichte van de diversiteit van de leerlingen en de mogelijkheden van verschillende gezinsstructuren weergeven die voorkomen in onze huidige maatschappij. We kunnen bestaande collecties bekijken en bijwerken met boeken die diverse gezinsstructuren behandelen, vanaf de eerste stadia van de kleuterschool tot en met de hoogste onderwijsniveaus.

● Familie betrekken bij activiteiten

Gedurende het hele schooljaar zijn er talloze gelegenheden waarop scholen gezinnen vragen om samen te werken. Maak gebruik van deze momenten en moedig scholen aan om beschikbare ouders uit te nodigen om deel te nemen aan het schoolleven tijdens de schooluren. Persoonlijke interacties kunnen ouders belonen en hen helpen om respect voor diversiteit te visualiseren en aan te moedigen. Het direct betrekken van gezinnen bij de ontwikkeling van activiteiten en in persoon zal leerlingen en de hele onderwijsgemeenschap ten goede komen.